

„Edinost“

Izhaja enkrat na dan, razun nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvc.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvc.)

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilno političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

v edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Posiana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccola št. 3, 11. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Javni shod

političnega društva „Edinost“ dne 9. septembra 1900 na vrtu šolskih zavodov pri sv. Jakobu.

(Dalje.)

Vedeli so, da bodo na podlagi občevalnega jezika lahko še naprej pretvarjali uspehe ljudskega štetja ter na podlagi teh krivih podatkov nas še bolj zatirali, za-se pa pridobivali še več predpravice, kakor so jih imeli že prej. Radi tega je bilo sklepanju zakona o ljudskem štetju velik politični besedni boj. Borili so se Nemci in Poljaki na eni za rubriko: občevalni jezik, a Jugoslovani in Čehi na drugi strani za narodnost; borili so se zastopniki gospodovalnih narodov za svojo hegemonijo, za svoje predpravice, a Jugoslovani in Čehi za pravico, za to, da se vsakemu da, kar mu gre po pravici. Zmagala je krivica — občevalni jezik.

Občevalni jezik, to je tako čuden pojem, da je dober le za prevvaro, za pretvarjanje resnice, po občevalnem jeziku bi se ne smelo šteti, ker je ta pojem nestalen. Kaj je občevalni jezik? Ali je to jezik, v katerem običajem doma, v katerem največ občujem, ali najrajši ali najlože? Vse to bi se moralo prej določiti, da bi imeli podlago za pravo razlaganje pojma »občevalni jezik«. Kajti med vami je takih, ki dan za dnevom z drugimi občujejo v več jezikih, zdaj slovenski, zdaj italijanski, zdaj nemški. Tu imamo torej občevalnih jezikov na izbiranje. In to so baš hoteli naši nasprotniki, da nas lahko prisilijo, da izpovemo tisti jezik, ki njim ugaja najbolj.

Občevalni jezik ne bi smel biti v podlago ljudskemu štetju že zaradi tega ne, ker ta izraz nima nobenega pomena. Državo pravniče ne briga, ali kdo rajši ali več občuje v tem ali v drugem jeziku. Naši zakoni govore le o narodnostih; isti zagotavljajo narodnostim svoboden razvoj, le narodnostim zagotavljajo ravnopravnost, zagotavljajo, da mora vsakdo v jeziku svoje narodnosti dobivati svoje pravice na javnih uradih itd. Nikjer pa ne govorijo naši zakoni o občevalnem jeziku, nikjer ni zagotovljena ravnopravnost občevalnemu jeziku.

Občevalni jezik se menja; moj občevalni jezik je drug v Trstu, drug v Gradu in v Pragi. Tu ni nikake stalnosti. Ko se šteje ljudi, treba vzeti za podlago nekaj stalnega. Pojem narodnosti je tako določen, da tu ni mogoče nobene prevare; tukaj ni nobenega

dvoma. V Avstriji ni niti enega, ki bi dvomil, kateri narodnosti pripada; pač pa je takih, ki ne vedo povedati, kateri jezik je njih občevalni jezik.

Radi tega pa je v prvi vrsti naša dolžnost, da delamo z vsemi silami na to, da se dotični zakon prenašati ter da se bo zopet tako štel, kakor je edino prav v državi, kjer gredo narodnosti pravice, ne pa občevalnemu jeziku.

Naj pokažem na primerih, do kakih absurdnosti nas lahko dovede občevalni jezik! Lahko je n. pr. mogoče, da bi se pri nas razširil francoski jezik ter da bi nekateri ljudje iz ljubezni in spoštovanja do tega jezika začeli občevati francoski. Recimo, da bi bilo takih ljudi v Trstu 5 ali 6 tisoč. Ali bi smeli ti ljudje zahtevati tudi francoske šole? — I če bi se mi Slovani začeli učiti ruski ter bi občevali v ruskem jeziku in bi o ljudskem štetju rekli: naš občevalni jezik je ruski, in če bi nas bilo več število ter bi na enkrat zahtevali, da se nam dajo ruske šole, rusko uradovanje itd.: ali mislite, da bi ugodili našim zahtevam?

Tu pri nas je edino odločilna narodnost; le narodnosti imajo svoje pravice, in zato naj bi zakonodajalec skušal, da izve, kateri narodnosti pripadajo posamezni ljudje!

Mi nimamo nič proti temu, da bi se popisovalo ljudi tudi po občevalnem jeziku. Ako bi se pokazalo, da je v Trstu toliko in toliko Slovencev, a da ima polovica istih občevalni jezik italijanski, sledilo bi iz tega, da nam ni mogoče občevati v slovenskem jeziku, da ne uživamo enakopravnosti, ki nam je zagotovljena. Naj se šteje torej po občevalnem jeziku, a ob enem tudi po narodnosti.

V tem oziru smo že lani predlagali resolucijo, katero hočemo danes ponoviti, da naj naši poslanci delajo na to, da se zakon o ljudskem štetju premeni, da se ne bo več štelo po občevalnem jeziku, ampak po narodnosti.

V tem pogledu se je v državnem zboru že začelo gibanje. Čehi so stavili v odsekih dotične predloge, a so propali za malo glasov. Ker pa vidimo, da Slovanstvo napreduje, smemo upati, da se nam zboljšajo razmere ter odpravi krivica, po kateri toliko trpimo.

Drugi veliki pogrešek, ki se godi o ljudskem štetju, je ta, da imajo občinske oblasti izvrševati ljudsko štetje. Občinski zastopi so produkt političnih borb; kjer sta dve narodnosti skupaj, tam bo občinski zastop vedno

kolikor toliko pristranski. Zlasti velja to glede ljudskega štetja, o katerem je znano, da je velikega političnega pomena, in občinski zastop bo vedno gledal, da upiše kolikor več običnarjev za pripadnike svoje stranke.

Posebno tukaj v Trstu ni primerno, da izvršuje ljudsko štetje magistrat, ki ni le izvrševalen organ občinskega, ampak tudi izvrševalni organ deželnega zastopa. Ni prav, da izvršuje pri nas ljudsko štetje magistrat, ker smo vsled tega v tem oziru odvisni od zastopa, ki je naš najhujši politični nasprotnik, ki nas zatira z vsemi sredstvi. Saj nima pač nihče tako hudega nasprotnika, kakor ga imamo mi v Italijanih, zato ni prav, da pristranska oblast izvršuje tako važno politično dejanje. V Trstu in na Primorskem sploh pa ne obstoji samo boj med slovensko oziroma hrvaško narodnostjo in med Italijani; tu imajo še drugih obojrov, radi katerih nas zatirajo. Ne smemo da si nočejo zagotoviti predpravice, ampak oni hočejo pokazati tudi drugim, onkraj mej naše države, da tukaj ni Slovanov, da imajo potem večjo oporo drugod, ne samo v Avstriji. Resnica je, da oni vsled tega tem hujše, tem brutalnejše delajo proti nam, da nas zatirajo tembolj, da nas zatirajo in da nam baš iz navedenega vzroka o priliki ljudskega štetja odjemajo naše eksistenčne pogoje.

Ker pa spada ljudsko štetje v prenešeni delokrog politične oblasti, bi vlada lahko odzvela magistratu operat ljudskega štetja ter izvela ljudsko štetje sama. To smemo zahtevati tembolj, ker se je tako že zgodilo v podobnih slučajih.

Menda veste, da v nekaterih krajih občine vršijo za državo iztirjevanje davkov. Tudi naš magistrat je imel to nalogo. Ker pa tega posla ni vršil dovolj gotovo in redno, mu je vlada odvzela iztirjevanje davkov. Ako je vlada takrat, ko je sama obetila nerednosti v poslovanju magistrata, imela toliko poguma, da je odvzela občinski oblasti gotov del prenešenega delokroga, lahko bi imela tak pogum tudi v tako važnem političnem vprašanju, kakor je ljudsko štetje.

Vlada je odvzela magistratu tudi že policoje v enem delu okolice in nadzorovanje društev v vsej okolici, to pa gotovo le zato, ker se je prepričala, da magistratni organi niso imeli tiste objektivnosti nasproti Slovencev, kakor bi je morala imeti javna oblast. Kakor pa je delal magistrat pogreške drugod, tako jih dela tudi povodom ljudskega štetja, kar je razumljivo toliko prej, ker so

tukaj interesi magistratove stranke še bolj prizadeti.

(Dalje prih.)

V TRSTU, dne 13. sept. 1900.

Strossmayerjev jubilej. Njegova e. in kr. Visokost nadvojvoda Leopold Salvator, ki stalno biva v Zagrebu, je doposlal slavljeno prirčno brzojavko, ki se glasi v slovenskem prevodu:

Tega vzvišenega dne, ko Vaša ekscelence praznujete 50-letnico svojega svečeniškega delovanja kakor nadškof v Djakovem, pošiljava nadvojvodinja in jaz najprisrčnejšo častitko z željo: Vsemožni naj Vaši ekscelenci podari še mnogo let trdnega zdravja, nekaljene sreče v blagor Vaše škofije.

Dr. Ladislav Rieger, ta patrijarh čeških patrijotov, je pisal Strossmayerju nastopno pismo:

Visoko spoštovani prijatelj!

Malo je njih, katerim je Bog dal, da bi dovršili kaj zgodovinsko znamenitega. Ali srečen in zaslužen je oni, kateremu toplo sree za dobro naroda in požrtvovalnost počajata moč, da ta veliki božji dar spreminja v neminljiva dela, in ki, stopajoč pred svojim narodom, ta narod krepko pomika naprej.

Tebi, plemeniti mož, je dano vse to in k vsemu temu visoka starost z duševno krepkostjo.

Če se tudi ne more doseči vsega onega, po čemer težimo, ako ljudje sumničijo tudi najplemeniteje namene, ako tudi patrijotične čine drugi vračajo z nevaležnostjo: lastna zavest, da smo požrtvovalno težili samo za dobrim, vsposodbujata nas na potu proti grobu in nas tolaži s tem, da onkraj groba zgodovina izreče pravično sodbo.

Do združenja južnih Slovanov, za katero si se Ti prizadeval tako umno in neutrudno, žalibog ni došlo. Nam Slovanom je žal v last neki malenkostni partikularizem, ki radi samih besed ali neznatnih gramatiških oblik, mrvi narode, ki bi v prirodnem jedinstvu mogli dosežati velikih stvari, v mala plemena, katera niso mogla ni doseči ni obdržati bogate kulturne produkcije — ta partikularizem je za južne Slovence kakor za nas Čeho-Slovane zli duh, ki nam od nekdanj prinaša toliko zla, dočim so naši sosede, vzlic velikim razlikam v jeziku in vsem bitstvu, postali zapovedujoča jedinstva.

Dal Bog Tvojemu prizadevanju še napredka in veselo starost ter plemenite opravilne radosti nad vspehom!

da bi s tem škodil svojemu dostojanstvu, in razumna matrona je odgovorila sama: »Novi doktor? — Prav tukaj — v prvem nastropju.»

Kakor bi trenil, je bil fes na postelji in čibuk v kotu. Gospod doktor si je popravil telovnik, zapel sukno na jeden gumb ter si pogladil z dlanjo lase in brke. (Na tem mestu lahko pripomnim, da je bil gospod doktor jako lep mlad mož.) Potem se je postavil proti vratom na način, kakor ga je bil določil že zdravnej v prostem času — in tega je imel do sedaj žalibog dosti — do najmanjših podrobnosti za ta slučaj: jedna roka je počivala na mizi, na kateri so bile vabljivo razvrščene one različne klesčice, nožki in pilice, druga je ležala na prsih na onem mestu, odkoder se je moral svetli dragi kamen pečatnega prstana vstopivšemu naravnost v oči zabliščati; čelo je bilo lahko vzbočeno, in pod njim so se žarile iskrene oči resno in uljudno prvemu pacijentu nasproti. Ako bi bila v tem trenutku sama smrt stopila v sobo, bi bila gotovo zašklempetala z zobmi od straha pred to sliko mirne zdravniške samozavesti. (Pride še.)

PODLISTEK

Zbesnelec.

(Spisal Svatopluk Čech; preložil G. B.)

Težak je začetek zdravniške prakse! O tej točki bi bil mogel mladi doktor vsega zdravilstva Stanislav Horlivy napisati debelo knjigo in časa za to je imel še preveč. Nastanil se je z mladim odvetnikom Pravoslavom Zaloho skoro istodobno v okrajnem mestu L. — in glej! dr. Zaloha je že tožil, da ima premalo časa in da se s strankami predolgo zamuja, dasi je tudi on moral tekmovati z resnim in spretnim odvetnikom, čegar praksa je bila že globoko vkoreninjena v mestu in okolici; dr. Horlivy pa ni mogel priti po nobeni ceni do poštenega klienta poleg postarjega, na pol slepega in gluhega kolege. In vendar je imel polno glavo učenosti in skrinje in krabice polne najrazličnejših pilic, nožkov in klesčic, svetlih in nabrušenih, da je bilo veselje nanje pogledati; toda nobeden l—skih meščanov ni počutil dosedaj želje poskusiti na sebi njih neverjetno oštrost. Ljudomilo hrepenenje mladega doktorja je bilo, da bi vsi prebivalci mesta kar naenkrat

oboleli na vseh mogočih boleznih, da bi jih mogel on potem vse popolnoma izlečiti in ozdraviti; ali oni so pohajali zdravi kakor ribe pod njegovimi okni ter se ozirali — tako se je zdelo — posmehljivo na ukusno deščico z lapidarnimi, pozlačenimi črkami, katero si je bil dal obesiti nad vrata; ako je bil kak bolehdovec med njimi, je vlekel svojo bedno telo mimo omenjene deščice raji tje do stanovanja srečnejšega kolege, da bi v njegovih rokah spustil svojo otrpno dušo. Toda te tantalske muke mladih zdravnikov je naslikalo že marsikatero spretnejše pero; pristopim torej raji k dogodku, o katerem vam hočem pripovedovati.

Dr. Horlivy je zrl zopet jedenkrat v pravični nevolji na rejene meščane, ki so brodili spodaj po umazanem, razhojenem snegu, nabasani s flanelo, oviti v kožuho, v ogromnih škornjih, s pavolo v ušesih, in rudeča nit njegovih misli je bila: I seveda, da bi veterček do vas ne prišel! Čim dalje je zrl na te okrogle, od mraza zarudele obraze, tem mračnejše so se mu vspenjale obrvi pod brezupno povešenim fesom, tem globokejše kolobarje dima je zaničljivo pošiljal na ulico iz dolge pipe.

Naglo je odtrgal pipo daleč od ust, pogladil tolažljivo potrti fes, oči so se mu zasvetile, in v napetem pričakovanju je gledal proti koneu ulice. Javljajoče se sé zvenkljanjem kragulcev, letele so tam paradne sani nerodne oblike ter razrivale mešanico blata in snega, da je konjem štrkalo na raztrgane komate. Nad vojsom je sedel plečat hlapec v osmolnem kožuho, širokega, rudečega obličja, s kosmato kučmo na glavi, katere rudeče kosmatine so bile tako podobne rudečim lasem, da res nisi mogel razločiti, kje jedno neha in drugo začenja. Znotraj v saneh je bilo vse poslano in natlačeno s kosmatimi koci, ki so obečali v družbi s parom visokih čevljev iz klobučine bodočemu pasazirju mnogo udobnosti.

Dr. Horlivy je hotel ravno zopet krčevito med zobe stisniti shladnelo pipo ter odpuhnuti s kolobarjem dima prazno nado, kar so se nepričakovano ustavile sani prav pod okni, ter se je zadril kočijaž, naznačivši s koncem bičiča mejo med kučmo in lasmi, nad branjevko, ki je stala pred vrati:

«Kje pa stanuje tukaj ta novi doktor?» Kmalu bi bil dr. Horlivy sam zagrmel odgovor doli. Toda spomnil se je še pravočasno,

Politični pregled.

TRST, 13. septembra 1900

Kriza v Avstriji. Iz brzojavnih poročil je razvidno, da so politični načelniki posamičnih pokrajin že razpisali volitve. Izvestni krogi, ki si domišljajo, da imajo nekoliko pogleda v bodočnost, sodijo po komentariju, ki ga je izdala vlada k činu razpuščenja zbornice, da bo vladina parola o predstojećih volitvah: podpora k o n s e r v a t i v n i m s t r a n k a m. To domnevanje je nekako potrjeno po izvajanjih odličnega konservativnega lista »Linzer Volksblatt«, ki se glase jako naklonjeno nameram gosp. Körberja. Rečeni list pravi, da je vladni komentar v zadoščenje katoliški ljudski stranki. »Linzer Volksblatt« zagotavlja, da bo ta stranka podpirala gosp. Körberja v njegovih namenih. Nadaljni glasovi — tudi iz konservativnega tabora — zatrjajo ob enem, da je to zadnji poskus, in da, ako se tudi novi državni zbor pokaže nesposobnim za delo, se iz krize parlamenta razvije ustavna kriza.

Če se vsa ta domnevanja vresničijo, dožive oni krogi, ki so se v »Neue Fr. Presse« toliko pehali za razpuščenje, grozno blamažo. Nadejali so se, da nove volitve zopet dvignejo na piedestal njih psevdoliberalnega malika — v resnici pa utegnejo priti do oblasti vse drugi življi, ki temu maliku zavijo vrat. Kakor bi se mi Slovenci z jedne strani veselili te zaslužene justifikacije, se z druge strani ne smemo udajati nadam, ki bi se — po vseh nemškokonservativnih antependijah — gotovo pokazale neopravičene.

Skušnje nas uče, da ni identično to: nemškokonservativen in — politično in narodno pravičen! Tudi v slučaju nadvladja konservativnih življev čaka nas Slovenec težkega dela in trdih bojov za ohranitev svoje narodnosti.

II. slovenski katoliški shod. V terek zvečer je bilo skupno zborovanje, na katerem so poročevalci odsekov prečitali sklepe odsekov, ki so bili vsprejeti; zatem je bilo slovesno zborovanje. Na to zborovanje je prišel tudi deželni predsednik baron Hein. Zbor je poslal papežu in cesarju udanostni brzojavki. Govorili so predsednik dr. Šusteršič, knez nadškof dr. Jeglič, knez nadškof levantinski dr. Napotnik, škof Trobec v imenu ameriških Slovencev, dr. Laginja in zagreški kanonik Cvetko Rubetič. — II. slovesno zborovanje je bilo včeraj popoldne. Govorili so dr. A. Medved, dr. J. Pavlica in vodja Povše.

Proti dvoboju. V »Information« pišejo iz konservativnih krogov:

Pismo, ki je je pisal kardinal Gruseha njegovi kraljevi visokosti don Alfonsu Bourbonškemu, je dogodek večje nego navadne vsakodnevne važnosti. V zvezi s tem, kar se pripravljajo v katoliških krogih na Ogrskem, tvori to manifestacijo, katere ni možno prezirati. Prihodnji državni zbor, istotako kakor ogrska zbornica, istotako kakor delegacije se bodo že morali baviti v vprašanju dvo-boja, in škofje so k temu zavzeli stališče na tak način — kajti mi mislimo, da je kardinal Gruseha izrazil mišljenje vsega episkopata in ne samo svojega —, ki olajša akcijo katoliškemu ljudstvu.

Afera Ledoskowskij je izbila sodu dno. Da je bil katoliški ofteir kasiran, ker je izrekel katoliški nazor, ki vrhu tega soglašajo z državnimi zakoni, je nekaj tako nezaslišanega, da se mora reagirati proti temu Častilec dvo-boja uvidijo kmalu, da so z afero Ledoskowskega vrgli kamenček v mirno vodo in da bodo obroči, ki se bodo delali sedaj, segali jako daleč.

Iz Belegagrada prihajajo zopet senzacijonelne vesti, in sicer o grdih zlorabah od strani prejšnjega ministerstva Gjorgjevič, ki je bilo, kakor znano, slep izvrševatelj volje razkralja Milana. Listi obdolžujejo prejšnje ministre, da so denarje iz tajnih fondov rabili za svoje osebne namene. Sam minister Petrovič da je malo dni pred svojim odstopom utaknil v svoj žep lep znesek 60.000 frankov.

Tržaške vesti.

Imenovanje. Pravni vežbenik na tuk. pomorskem in trgovinskem sodišču, Rudolf pl. Rinaldini, je imenovan avskultantom za območje tržaškega višjega deželnega sodišča.

Nov zdravnik. Dru. Antonu Roeco se je dovolilo, da sme izvrševati v Trstu zdravniški poklice.

Vrlenu možu v spomin. Te dni je umrl v Ljubljani mož, znan in spoštovan od vseh, ki so ga poznali. To je bil gosp. Ivan Dejak, tovarnar in občinski svetnik v Ljubljani ter upokojeni pomorski častnik. Kako blag in ljubeznjiv je bil pokojnik z vsakomur! Največa dika njegova pa je bila zlata zvestoba, ki jo je nosil pokojnik v svojem srcu do naroda svojega. Vsi kdor in vselej. V njem je kličo evetlje slovenskega rodoljubja tudi pod vojaško suknjo. Njega tudi vojaški stan ni oviral v nobenem položaju, da ne bi kazal, da je slovenskega naroda sin. Njemu bi pač smeli zapisati na nagrobni spomenik: Tu počiva mož, ki je bil v življenju blaga duša, plemenita narav, jeklen značaj — mož!

Počivaj v večnem miru! Truplo pokojnikovo se prepeljalo v rojstni mu kraj Senožeče.

Sodba angleškega admirala o naši in laški vojni mornarici in — »Il Piccolo«. Pišejo nam: Stvar je sicer nekoliko zastarela, ali nič ne dé; interesantna je vendar-le. Bilo je one dni, ko smo imeli angleško brodovje v Trstu.

Dopisnik nekega dunajskega lista je prišel do angleškega admirala Fisherja. Že vnaprej moram omeniti, da dopisniku ni posebno lahko priti do tako visokih oseb, temveč treba mu je posebnega priporočila od kake ugledne osebe, ki ga priporoča. Na tak način (posredovanjem neke odlične osebe) se je posrečilo tržaškemu dopisniku dunajskega nemškega lista, da je mogel govoriti z angležkim admiralom. Sir Fisher je pohvalil našo mornarico, srečnega se je čutil, da more biti s tako čvrsto mornarico, kakoršna je naša, v prijateljskih odnosjih. O italijanski mornarici pa se je prav nepovoljno izrazil.

To je zazelilo našega »Malčka«. In kako naj bi ga ne? Dan za dnem peje slavo laškim vojakom in sedaj pa prihaja ta angleški nebodigatreba in podere v jedni sapi, kar je on s toliko težavo zidal v toliko letih. »Poslali smo našega dopisnika — pravi »governo z lesnega trga« — k admiralu Fisherju in našemu dopisniku je rekel admiral, da ni res, da bi se bil on slabo izrazil o laški mornarici.

Kdo naj se ne smeje? Kdo naj veruje, da se dopisnike, kar meni nič, tebi nič, pošilja k takim osebam? Kako zna »farbat« ta slavni »governo«?! V odgovor na ta »ni res«, pa je priobčil dunajski list ves pogovor angleškega admirala o naši in laški vojni mornarici. In »governo« je zaprlo sapo — obmolknil je in molči kakor grob še danes.

Mi že verujemo angležkemu admiralu, da je naši mornarici ni tako hitro jednake, ker v njej je velika večina slovenskih sinov, slavnih pomorščakov, sinov kršne Dalmacije. In tam, kjer je slovenska kri, tam je vse drugače: zvestoba, junaštvo, neustrašenost, pogum itd. — sploh vse lastnosti, ki dičejo pravega junaka. Je-li to vse pri Lahih? Aba-Garima, kjer je najprvi jel bežati vrhovni general Baratieri in za njim vsa laška vojska, pričajo nam zadostno.

A še nekaj drugega važnega je, kar pa tukajšnji laški listi nočejo povedati. V Rimu, v zbornici poslancev, se je oglasil poslanec, ki je rekel: »Imamo bajonetov, a nimamo usnja, imamo magazinov, a magazinov so prazni, imamo vojnih ladij, a tudi one so prazne itd. itd.

Z eno besedo je rekel imenovani poslanec: imamo »mižerijo«! — In kjer je »mižerija« — hm! hm! v trozvezi smo, Italija pripada tudi k njej — evviva torej laška »mižerija«!

Kaki sodrugi so italijanski »socijalisti«! Iz delavskih krogov nam pišejo: Bilo je dne 1. majnika. Slovenski pristaši socijalistične stranke so imeli veselico na vrtu v ulici Giulia št. 44. Udeležba je bila pičila. Proti večeru je prišlo ravno pod moje okno 5—6 italijanskih takoiimenovanih socijalistov. V hiši se nahajajo tudi tabakarua. Jeden njih je stopil v tobakarno. Povrnivši se med svoje »compagne«, je vprašal glasno: »Andove že šta festa dei nostri »ščavi«? Ta vsklik pripoveduje več nego sto govorov, kakove »sodrugi« vidijo italijanski »socijalisti« v naših slovenskih delaveih!! Da, da, »ščavi« smo jim mi Slovenci vsem, ker so — vsi jednaki!!

Skrajni čas je bil! Iz okolice nam pišejo: Predlog, ki ga je stavil g. dr. Rybář glede podpore za slovenske šole v Trstu, razveselil je vse slovenske sloje toliko v mestu, kolikor v okolici. Prepričani smo, da kakor hitro bi nam, recimo, petrograjsko dobro-

tvorao društvo hotelo ustanoviti šole, kjer bi poučevali naše otroke v materinem jeziku, bi se morda vendar zganila tudi naša vlada in bi nam dala, kar nam gre po človeškem in božjem zakonu!

Pa še na nekaj drugega bi opozoril, toliko odbor »Edinost«, kolikor cenjene čitatelje.

Protestanska občina v Trstu ima svojo nemško šolo. V to šolo pošiljajo tukajšnji Nemci svoje otroke, a tudi katoličanov je, ki pošiljajo otroke v to učilnico, dasi je toliko drugih nemških šol tukaj. Istotako ima tudi tukajšnja pravoslavna občina svojo šolo.

Mi Slovenci moramo gledati na to, da nam naši otroci ne bodo hodili v laške šole. Ker pa pravoslavna občina nima učnih moči, da bi zamogle poučevati našo dečo v materinem jeziku, prosili bi sl. odbor pol. društva »Edinost«, naj bi storil potrebne korake pri pravoslavni občini, da bi ta preustrojila svoje šole tako, da bi mogli biti deležni pouka tudi naši slovenski otroci.

Ako bi se to zgodilo, ako bi bili tako srečni, da bi imeli pri sv. Jakobu slovensko šolo vzdrževano od sv. Cirila in Metoda, v sredini mesta nižjo in višjo šolo vzdrževano od dobrotvornega društva, slovensko šolo pri pravoslavni občini, tedaj bi bili že toliko preskrbljeni, da bi lahko gledali mirno, kako vlada rešuje prošnjo za jedno borno ljudsko šolo! —

Ali ni to krvava ironija? Ruse nam opisujejo kakor barbare. A mi tržaški Slovenci, podaniki moderne države, smo prišli tako daleč, da moramo pri — barbarih prosjačiti za sredstva izobrazbe!! Bratje, usmilito se nas, da ne poginemo!

Rakova pot! Iz Rojana smo prejeli: Ne vemo, ali je duh Jurizze, ali kateri drugi zlobni duh uplival na našega trgovca Gomizelja pred vojašnico, da je dal zamenjati do-sedanji slovenski nadpis nad svojo prodajal-nico z samo laškim?! Tega ne vemo, vemo pa, da si je gospod Mate opomogel s podporo slovenskih Rojančanov, za kar jim sedaj nekam čudno plačuje!

Nas je sram, da moramo gledati, kako naši sinovi širijo jezik, ki ni naš, in da delajo to potem, ko so si pod slovenskim nadpisom zagotovili svojo bodočnost!!

Gospodu Gomizelju priporočamo, naj takoj popravi storjeno zmoto, drugače storimo tudi mi Rojančani, kar nam velevata narodna čast in dolžnost.

Da gremo v tem pogledu rakovo pot, je razvidno tudi iz tega, da je naš edini pek odstranil nadpis »pekarna« in ga zamenjal — z laškim! Menimo, da je storil — po domače rečeno — luknjo v vodi!

Dalje je neumestno, da je g. Cvetnič dal napraviti na svoji trgovini oglja in drv samo laški nadpis! To je simptomatično, osobito sedaj, ko je boj za narodni obstanek na višini! Tem ljudem je nek d o zmešal možgane, ali pa se naslanjajo na zadnjo statitiko nevenljivega spomina!

Na vsaki način treba, da smo Rojančani složni ter da z vso odločnostjo odbijemo take naskoke na našo narodnost. Klin s klinom!

(Opazka. Nam se zdi, da oni trije imenovani obrtniki niso domačini-Rojančani. To-liko, da se ne bo o teh poslednjih krivo sodilo.)

Par besed. Pišejo nam: Slavni e. kr. poštni upravi moramo napisati par besed glede urada za razdeljevanje časopisov.

V tem uradu poslujeta dva uradnika, od katerih eden (ki menda zna slovenski) ne prihaja v dotiko s strankami, ker je načelnik dotičnega urada. Drugi uradnik ne zna našega jezika, ker vedno povprašuje: »cosa la vol?« Služabnika sta dva, od katerih je eden »Slovenec«. Ta mož noče odgovarjati na vprašanja, stavljena v slovenskem jeziku, je skrajno oduren in odgovarja na slovenska vprašanja le nemški in laški!

Priporočamo slavni upravi, naj ukrene potrebno ter odpravi ta nedostatek!

Iz poštinih krogov nam pišejo: V zadnji čas je cenjena »Edinost« prijela tukajšnjo e. kr. poštno upravo radi nekaterih nedostatkov glede osobja, tiskovin itd. Proti temu nimamo ničesar, v kolikor so te pritožbe opravičene, kajti pomanjkljivosti treba povsodi odpravljati in krivee kaznovati. Ali to ni prav, ako se mesto krivecev obsoja nedolžne. Takov slučaj se je zgodil te dni. Storil ga je italijanski list »Avanti«; no, ker ne znam zadostno italijanski, obračam se do Vas, v nađi, da se potegnete za resnico in pravico.

Rečeni list se je pritoževal proti e. kr.

brzojavnemu uradu, češ: da mu ne dostavlja vseh brzojavk korespondenčnega biro-a. To da se je dogodilo nekega dne ob odsotnosti ravnatelja viteza Felicottija. Vsled te pritožbe je bila uvedena preiskava, ki je dokazala službeno, da ni bilo brzojavk za on list, da se mu jih torej ni moglo dostaviti. Zapisnik o preiskavi je bil izročen namestniku g. ravnatelja, a ta ga je jednostavno dal ad acta. Omenjeni list je večkrat izzval gosp. ravnatelja radi teh brzojavk, a namestnik tega poslednjega ni smatral ni za vredno, ni za potrebno, da bi poučil oni list in da bi svojega predpostavljenege vzel v obrambo in rešil od vsake odgovornosti. To bi bila njegova dolžnost: to bi bilo pomirilo oni list in javnost. Zakaj se ni storilo to?!

Porotno sodišče. Na včerajšnji končni razpravi, kateri je predsedoval dež. sod. svetnik Pederzoli, je bil ogljar Rudolf Carnaviera iz Toblaeha na Tirolskem, zadnji čas bivajoč v Trstu, spoznan krivim zločinom proti pravdnosti po §§ 125. in 127. kaz. zak. ter prestopka po § 323 in obsojen v 2 leti težke ječe, poostrene s postom vsakega četrtrletja. Carnaviera je bil že prej kaznovan.

Dražbe premičnin. V petek, dne 14. septembra ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbе tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v Škednju 158, krčmarska oprema, pohištvo, konj in voz; v ulici Belvedere 43, pohištvo; v ulici Caserma 13, oprema v zalogi in pisarniške stvari; v ulici Rossetti 15, pohištvo; v ulici Caserma 13, konji, konjske oprave in voz (giardiniera).

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 20,9, ob 2. uri popoldne 28,7 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 763,1 — Danes plima ob 10,42 predp. in ob 11,48 pop.; oseka ob 4,27 predpoludne in ob 5,28 popoldne.

Odbor pol. društva »Edinost« bo imel v petek zvečer sejo ob navadni uri.

Odbor »Kmetijske družbe« bo imel v petek zvečer svojo sejo.

Vesti iz ostale Primorske.

× Slavnost na Nabrežini. (Zvrsetek.) Na to je se gospod predsednik pritrđil trak ter rekel:

Da, dovršeno je! Ponosno stojiš tu pred nami, o sladka zastava naša, naša prvoborniteljica, ki nas boš objemala v bratski vezi in v složni borbi za narod, pravico in resnico! Nisi sama! Po širni domovini slovenski imaš nebroj vrlih sestric, ki enako navdušujejo sorojake naše — — — Daj, posestri, izljubi se z zastopnicami teh svojih sobojevnic za blagor, za čast, za bodočnost milega naroda!

In zastave so se poljubavale. Predsednik pa je nadaljeval:

In dovršeno je! Slava Ti, milostno nebo, da si nam dovolilo toliko veselja!

Ali predno nastopiš svojo prvo pot na delo, čuj prisego našo:

Kakor se blesti na Tvojih krilih zalo geslo:

Kot skalni bregovi Jadranskega morja

Stoj trdno zastava v obrambo domovja, tako bomo tudi mi nabrežinski sinovi stali trdni, neomahljivi, zvesti do zadnjega zdihljeja, vojščaki pod Tvojim okriljem, pripravljani vsikdar žrtvovati vse, kar nam je najljubše in najslajše, za blagor, čast in ono lepšo bodočnost naroda, po kateri toliko hrepenimo.

Kot skalni bregovi bomo stali trdno v obrambo domovja!

To je prisega naša, katero sprejmi danes iz naših navdušenih sre, katero naj čuje svet in pa — nebo!

Rojaki! Kvišku srea in navdušeno naj zagromi:

Prisegamo! Prisegamo!

In zagromelo je po trgu: Prisegamo! Godba je zasvirala in pod vodstvom pevovodje gospoda Avgusta Tance-ta so zapeli svoje »Geslo«.

Temu je sledil obhod po trgu z novo zastavo na čelu in obed, na katerem so nam mili »Slaveci« zapeli dva krasna zbora.

O koncertu nam je obljubil poročilo strokovnjak pevec.

× Nekoliko zgodovine »Nabrežine«. Povodom razvija društvene zastave »Nabrežine«, je predsednik tega društva, gospod Ivan Caharija, v svojem nagovoru podal nastopne črtice:

Naša vas je bila pred kakimi 10 leti zagazila v narodnem pogledu že precej na

kriva pota. Po vasi so se popevale tuje pesni namesto naše slovenske pesni. Naša mladina se je vedno bolj odtujevala in navzemala ne posnemanja vrednih tujih navad in pesni. Skoro se je bilo bati, da naša občina popolnoma propade v narodnem obziru.

Nekateri razsodni, pametni in za blagor našega naroda vneti domačinci in istotako takrat tu nastanjeni vrli rodoljubi ne-Nabrežinci začeli so premišljevat, kako bi se pomagalo spet na noge v narodnem obziru vedno bolj hirajoči Nabrežini.

Prišli so na misel, da se naj ustanovi pevsko društvo, ker petje ima največji blažilen upliv na sree.

Takoj se je zbral osnivalni odbor, obstoječi iz gg. Ivana Resmana, Josipa Čerina, Ivana Caharije, Ignaca Tance-ta, Josipa Caharije in Silvestra Caharije ter je začel nabirati denar za nabavo potrebnih sredstev ter ukrenil vse potrebno, da se je društvo ustanovilo.

Ker je bil takrat nameščen v Nabrežini kakor železnični uradnik g. Josip Čerin, vnet in vešč muzik, ki je drage volje sprejel poučevanje v petju, ni bilo težko takoj pričeti z vajami.

Vpliv petja na pevce in drugo občinstvo se je kmalu pokazal. Ljudstvo se je vedno bolj in bolj zanimalo za pevsko društvo. Prekrasno petje v cerkvi in zunaj je je popolnoma predrugačilo. Nehado se je popevanje tujk in mladenčiči so se začeli zavdati, da so Slovenci in da jim je popevanje domačih pesni v ponos. Po teh kratkih črticah se lahko razvidi, da je društvo naše storilo dosti za narodno našo stvar. Ob razvitju naše zastave gojimo iskreno željo: Pesem slovenska družji naj nas v vsakdanji borbi in krepki naj nas v naših svetih idejilih. S pesmijo vnamajmo se za vse, kar je lepo, plemenito in vzvišeno! S pesmijo svojo proslavljajmo domovino našo in prosimo Njega, ki nas je ustvaril ko listja in trave, da blagoslovi naše delo, da bi nam draga domovina bila srečna in velika!

Že nekaj let od tega začela se je gojiti želja, da bi si tudi naše društvo, kakor druga, omislilo svojo zastavo, s katero bi nastopali doma in drugod.

Dne 13. junija letos, na popolnoma domači priprosti zabavi v krogu nekaterih pevcev se je sprožila ponovno misel glede nabave društvene zastave, in res se je v ta namen nabrala mala svotica, ki je vsled požrtvovalnosti pevcev in vrlih Nabrežincev sploh tekem 2 in pol mesecev narasla do izdatne svote; tako, da je bilo mogoče takoj naročiti zastavo, kakor je danes tu pred nami ponosno razvita in ki priča in bo pričala, da s požrtvovalnostjo in složnostjo se da doseči marsikaj.

× Iz Skoplega na Krasu nam pišejo: Neki dopisnik »s Krasu« je v cenjeni »Edinosti« — ne jemaje obzira na razmere v občini — očrnil veselico, ki jo je naše bralno društvo priredilo v proslavo 400-letnice združenja Goriške z vladajočo dinastijo. No, dopis je bil spisan v Skopem samem, saj se dopisnik sam izdaja koncem svojega dopisa. V naši vasi se nahaja številce nasprotnikov našega društva, in to radi samih osebnosti. Ti ljudje gledajo na vse mogoče načine, da bi škodili društvu. Ravno taki, ki bi je morali podpirati in povspesevati njega delo, je hočejo rušiti in razdirati. Ni jim v čast to. Tudi neko gospo imamo, ki zasramuje društvo se svojim strupenim jezikom. Ali naj pazi, da ne pridemo z nje imenom na dan.

Kar govori dopisnik o naši veselici, je deloma pretirano, deloma pa popolnoma neosnovano. Sosebno zloben je njega napad na pevce. Da se ti pevci ne odlikujejo ravno v finem nijansiraju, tu ljubi Bog, to ni nikak čudež ali greh, saj so priprosti kmečki fantje. Baš tem bi trebalo vspodbujati z dobrohotnimi nasveti, mesto tega pa jim nasprotniki se svojimi napadi še ubijajo veselje do narodnega dela. Je-li to pošteno, je-li rodoljubno?

Kritika bodi, je potrebna, ali kritika zidaj in ne podiraj. Kritiki bodi namen boljšati in zidati, ne pa napadati in podirati. Nasprotniki naši pa so [zopet pokazali, da jim ni do narodnega napredka, ampak le do intrige in osebnega sovraštva. (O stvari smo dobili še par družih dopisov. Priobčivši ta-le odgovor storili smo — menimo — svojo dolžnost. Gg. »na Krasu« in v Skopem naj vzamejo torej na znanje, da je s tem zaključena ta polemika v tem listu. Op. ured.)

× »Bralno društvo« v Vel. Žabljah bo imelo, dne 16. septembra 1900. ob 4.

uri popoldne občini zbor in bo obravnavalo točke po sledečem dnevnem redu: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo o društvenem delovanju minolega leta. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev pregledovalcev računov. 5. Volitev odbora. 6. Posamični predlogi.

Vesti iz Kranjske.

* Osebnost. Deželni predsednik Kranjski baron Hein se je včeraj odpeljal na Dunaj.

* Odlikovanje. Arhitekt g. Makso Fabiani, doma iz Kobdilja na Krasu, je dobil na svetovni razstavi v Parizu za nekatere interieur-načrte, mej njimi takozvani dvorni salon v avstrijskem paviljonu, »grand prix«. Mi se radujemo vsakokrat, ko vidimo, da slovenski um dobiva tudi v tujini priznanje in odlikovanje.

* Desertiral je sanitetni vojak Rudolf Gross v ljubljanski vojaški bolnici. Včeraj jutro so ga baje videli ljudje v Tivoljskem gozdu.

* Mestna posredovalnica za delo in službe v Ljubljani je razširila svoje delovanje sedaj tudi na posredovanje dijaških stanovanj. Stariši se sedaj lahko z zaupanjem obrnejo na mestno posredovalnico za pojasnilo gledé primernih stanovanj in hrane svojim otrokom, ki jih pošiljajo v Ljubljano v šolo. A tudi oddajalci stanovanj dobe tu potrebne informacije. Za posredovanje je plačati le 40 stotink.

* Iz Šentjanža na Dolenjskem poročajo, da so za tehnična predela železnične zveze šentjanskega premogokopa z železniško postajo Sevnica ravnokar došli tje kaj inženirji ter pričeli z delom.

* Poroka na Triglavu. Po »Narodu« posnemamo sledečo mično vest: »Planinski Piparji« so predvčeraj obhajali na Kredarici (2550 m.) redko slavnost. Tam se je namreč Pipar gosp. J. Korenčan, jeden tistih treh Piparjev, ki so ustanovili »Slovensko planinsko društvo«, poročil v kapelici na Kredarici z znano turistinjo gosp.čno Jelico Hrvatovo. Poročil ju je in daroval sv. mašo častitljiv triglavski župnik g. Aljaž. Razen Piparjev so prisostvovali poroki še dve dami in osem prijateljev.

Razne vesti.

Strašen orkan je razsajal minolo soboto na nekem otoku, ki spada k državi Teksas. O tem je zadela grozna katastrofa mesto Galveston, ki leži na otoku ter šteje 50.000 prebivalcev.

Orkan je je do cela porušil in uničil. Nad 3000 ljudi je našlo smrt deloma v morju. Doselej so potegnili iz morja 700 trupel; Bog ve koliko pa jih je morje odneslo. Od bolnikov, katerih je bilo nad 100 v bolnišnici, rešili so jih samo osem. V pristanu je bilo 7 parnikov in kakih 130 ladij, katere vse je orkan potegnil v morje ter jih uničil. Škoda se čeni nad 40 milijonov dolarjev.

Naučni slovar in novinarstvo. Z ozirom na predbacivanje »Primorskega lista« glede rabe »Conversations-Lexikon-a«, priobčujemo oddelek zasebnega pisma gosp. dr. Ivana Žmavca v Pragi nekemu našemu sotrudniku:

»Nam je treba, posebao v žurnalistiki, agilnih, naravnoč: nemirnih ljudij; Slovenci so s svojo — neumnostjo preveč zadovoljni; treba bi njim bilo nekaj nemirnih značajev, ki bi jih vzbudili iz njih spanja budalosti ter nekoliko pretepli. In osobito pri žurnalistiki je agilnost na mestu. Ta naša žurnalistika! Zdi se, da naši žurnalisti niti naučnega slovarja (Conversations-Lex.) ne umejo rabiti! Par nadarjenih Slovencev bi se moralo poslati v žurnalistično šolo v Pariz ali Berlin (ali pa praktieirat v veči slovan. list, kakor »Politik« ali »Nar. Listy«). Niti svetovnih listov (N. Fr. Presse) ter revij (Zeit, Woche) ne znajo izerpavati! Koliko se imamo še od živih in nemirnih Židov učiti! Ne vladajo ti brez vzroka nad svetovnim novinarstvom.«

Drugje so torej glede rabe naučnega slovarja v novinarstvu drugega menenja nego pri »Prim. listu«.

Darovi.

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 1. do 28. avgusta t. l. poslali prispevkov p. n. gospoda in društva: Moška pod-

ružnica v Kranju 128 K (namesto zadnjč krivo izkazanih 122 K), ženska podružnica v Radovljici 200 K pokroviteljstvo, podružnica na Premu 10 K, podružnica za sodni okraj Brdo 62 K, hranilno in posojilno društvo v Celovcu 100 K, moška podružnica v Litiji 100 K, kapl. Ign. Nadrah zbirko 29 K 20 st., podružnica v Mokronogu 22 K, olv. kand. dr. Ljud. Gulin na Rečici 6 K, moška podružnica v Radovljici 60 K 80 st., Vincencejeva družba v Trzihu 200 K, izvenakad. podružnica v Gradeu 103 K, podružnica za Pokrče in okolico (Kor.) 30 K, moška in ženska podružnica v Mariboru 520 K, moška in ženska podružnica v Postojni 82 K Julči Funder v Gradeu 6 K, podružnica v Novem mestu 150 K, hranilnica in posojilnica v Cerknem 20 K, kapl. J. Stabuc pri sv. Lovrencu v Pušavi iz Pernatovega nabiralnika 6 K, ureduništvo »Slovenca« 36 K 70 st., upravništvo »Slov. Naroda« v št. 174 do 195 objavljene zbirke 231 K 84 st., v kateri svoti je tudi zbirka čitalnice v Ribnici v znesku 104 K 50 st.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Brzobjavna poročila.

Državnozbornske volitve.

PRAGA 13. (K. B.) Namestnik je določil rok za državnozbornske volitve v kraljevini Češki kakor sledi: Za občni volilni razred dne 3. januarja, za kmečke občine dne 8. januarja, za mesta dne 10. januarja, za trgovinske in obrtne zbornice dne 12. januarja in za veliko posest dne 15. januarja 1901. l.

LINC 12. (K. B.) Namestnik je določil volitve v zbornice poslancev o sledečih rokih: Za občni volilni razred dne 3. januarja, za kmečke občine dne 8. januarja, za skupino mest in trgov dne 11. januarja, za trgovinske zbornice dne 14. januarja in za veleposestvo dne 15. januarja 1901.

Španski parlament.

MADRID 13. (K. B.) Drugo zasedanje komor prične koncem oktobra t. l. Finančni minister predloži o tej priliki novi budget.

Poroka princezine Asturske.

MADRID 13. (K. B.) Minister predsednik Silvela je izjavil, da se poroka princezine Asturske ne bo vršila pred januarjem prihodnjega leta.

Španske finance.

Španska vlada hoče za slučajne potrebe na račun nepokritega dolga najeti pri španski banki primerno posojilo. Minister predsednik Silvela je izjavil, da vlada ne potrebuje posojila ter da vsled tega tudi ni govora o podaljšanju železniških koncezij, ki bi naj garantirale za posojilo v inozemstvu.

Francoska zunanja trgovina.

Glasom uradnih podatkov carinskega ravnateljstva je znašala vrednost uvoza prvih 8 mesecev tekočega leta 2.999,866.000 frankov proti 3.023,912.000 frankov v isti dobi lanskega leta. Vrednost izvoza je znašala 2,665,328.000 frankov proti 2,657,761.000 frankov v isti dobi leta 1899.

Stavka.

NEW-YORK 12. (K. B.) Združeni rudarji antrasitskih rudnikov za premog so sklenili, da stopijo v stavko, katero pričnejo čne 17. t. m.

Nadžkof sarajevski v nemilosti.

DUNAJ 13. (Priv.) »N. Fr. Presse« javlja iz Budimpešte, da se v tamošnjih političnih krogih govori, da je nadškof sarajevski, dr. Stadler, dobil z merodajne strani resen ukor, ker je na katoliškem shodu v Zagrebu, pri banketu, izrazil željo, da se Bosna kmalo združi s Hrvatsko.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 13. (K. B.) »Daily Mail« javlja včeraj iz Laurenzo Marqueza: Krügerja spremljata mej drugimi tudi Grobler, državni tajnik za zunanje stvari, in generalni avditor Marais, ki je vzel seboj vse kajige in uradnike. Državnega tajnika Reitzza ni v spremstvu. — Glasom uradne vesti transvaalske vlade je predsednik Krüger dobil šestmesečni dopust ter se poda dne 28. t. m. v Evropo. Krüger bode v Evropi deloval v dosego miru.

Namestnikom Krügerjevim je bil baje izvoljen Schaltenburger. Krügerju se je včeraj poznala velika utrujenost vsled naporov zadnjih dni. »Daily News« javljajo, da sta dva zdravnika preiskala Krügerja. — »Times« poročajo, da se posebni vlak s Krügerjem ni ustavil na postaji, nego da so ga po postranski progji spravili v bližino nizozemskega konzulata.

Generalnega zakladnika Malherbea pričakujejo drevi v Lourenzo Marquezu. Glasom brzobjavke v »Daily Telegraphu« čuva hišo nizozemskega konzula Potta posebna straža portugalske policije. Guverner v Lourenzo Marquezu je včeraj jutro obiskal predsednika Krügerja.

LONDON 10. (K. B.) Renter javlja danes iz Lourenzo Marqueza: Predsednik Krüger se je včeraj pripeljal semkaj.

Ustaja na Kitajskem.

WASHINGTON 12. (K. B.) Li-Hung-Čang vdobi na razpolago vojno ladijo ako bo Robert Hart to želel.

PETROGRAD 12. (K. B.) »Novoje Vreme« javlja iz Blagovješčenska dne 7. t. m., da je bila na desni obali reke Amur, tam, kjer je stala sedaj upepeljena vas Sahalin slovesna služba božja, katere so se udeležili civilni in vojaški dostojanstveniki ter da se o tej priliki dali vasi v spomin, da so jo zasedli Rusi, ime Iljinkipost. Duhovnik, ki je vršil sveto opravilo, je rekel v svojem govoru: »Sedaj stoji križ tudi na bregu reke Amur, tam, kjer je bila včeraj še kitajska last. Muravjev Amurski je predvidel, da bo ta obal prej ali slej naša.«

SHANGHAI 11. (K. B.) Glasom poročil iz verjetnih virov se nahajajo cesar, cesarica-udova in princ Tuan v Tatangfu-u v pokrajini Shansi, kjer ostanejo le malo časa. Od tod se mislijo podati v Tajyun-fu, kjer se nastanijo stalno, ako jih se bode pustilo na miru.

Tržne cene.

Cene se razumejo na debelo s carino vred.

Kolonijalno blago:

	za 50 kg. v kromah.
Kava: Santos I.	105.—
" II.	98.—
Rio I.	103.—
" II.	99.—
Santos in Rio lavé I.	120.—
" II.	—
Laguaira lavé I.	138.—
Laguaira lavé II.	111.—
Maracaibo	114.—
Guatemala	166.—
S. Salvador	121.—
Costarica	141.—
Portorico	155.—
S. Domingo	113.—
Jamaica	—
Malabar Plant	159.—
Java W. J. B.	186.—
Moka	155.—
Poper: Singapore	99.—
Penang	93.—
Tellichery	98.—
beli	141.—
Piment:	63.—
Sladka škorja: (cimet)	88.—
electa	92.—
Riž: italijanski	18.—23.50
Indijski	10.25 15.50
Japonski	15.—17.—
Južno sadje:	
Rožiči: (novi)	11.50
Datelj:	—
Smokve: (Calamata) v vencih novi	15.—16.—
proste	—
puljsko (Puglia)	—
smirnske (v skatljicah)	—
Mandeljni: sladki I. Bari novi	138.—141.—
Lešniki: siciljski	54.—
istrski	72.—
levantinski olupljeni	74.—
Suho grozdje (cibibe): Elemé	35.—
Sultanine	60.—74.—
iz Perzije	—
" črne Cismé	32.50
" Morea	—
" Lipari	—
Pomeranče (zaboj)	—
Puglia [zaboj]	10.—
Limone	4.—17.—
Olje oljkino italijansko I. Bari	81.—88.—
albansko	—
dalmatinsko	41.—45.—
bombaževa američansko	36.50 39.50
bombaževa angleško	—
sesamovo	53.—

POZOR! **POZOR!**
Domača obrt.

Velika zaloga raznovrstnega pohištva, Iz odlikovanih tovarni Solkana in Gorice

Antona Černigoj-a

sa nahaja v Trstu, Via di Piazza vecchia (Rosario) št 1. na desni strani cerkve sv. Petra.

Cene brez konkurence.

OBUVALA!

PEPI KRAŠEVEC

pri cerkvi sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)
priporoča svojo

bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke

Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odposiljatev je čistine prosta.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se priporoča

Josip Stantič
čevlj. mojster

Proda se

štacuna z mešanim blagom v jako lepem kraju ob železnici blizu Trsta, pod jako ugodnimi pogoji.

Več pove upravnništvo tega lista via Molino piccolo št. 3, II. nadstrop.

Koncipijenta

sprejmeta takoj
odv. dra. Abram in Rybář
v Trstu.

Mladenča

izurjenega sprejme se takoj v prodajalnicu jestvin v tržaški okolici. Več pove upravnništvo tega lista.

One naše gosp. kupce ki pošiljajo po blagó z vozom, prosimo naj opozorijo voznike

da smo se preselili v ulico **Commerciale št. 3** (v bližini dobro poznane kavarne Fabris.)

J. PIPAN & C.o
Zaloga kave, riža in olja.

Na prodaj

je v Sežani hiša št. 180, ležeča ob glavni cesti v bližini kolodvora. Natančneje poizvedbe pri g. Val. Stolfa v Sežani.

Nikaka skrivnost ni več,

da si napravi vsakdo doma sam brez vsake priprave in težave najfineje likerje po francoskem sistemu s pomočjo ekstraktov, ki stanejo za po 5 litrov likerjev: Tropinovec, Absint, Vermut, Ruski pelinovec, Češki liker, Kimel po 80 kr.; Slivovec, Rum, Češnjavec, Alaš, Alpski liker po 85 kr. in Konjak, Benediktinec, Chartreuse, Pilzenski liker po 95 kr. Razpošiljam proti predplačilu v znakah ali poštno nakaznico; po poštnem povzetju 10 kr. več. Vsaki pošiljavi pridenem navodilo kako se napravi liker. Preprodajalec, če naročijo več blaga, se cene mnogo znižajo.

Anton Rukavina

TRST - Via Belvedere št. 23. - TRST

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/4 %	30-dnevni odkaz 2 1/4 %
30- " " 3 3/4 %	3-mesečni " 2 1/4 %
	6- " " 2 1/2 %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stebijo nove obrestne takse v krepot z dnem 21. junija, 28. junija in odnosno 20. avgusta t. l. po dotičnih obnavah.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2% na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave Reko kako v Zagreb, Arad, Bieliz, Gablounz, Gradec Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomeu, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez stroškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1% provizije.

Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predujmi.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih - provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohranu.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu. Sprejemajo se v pohranu vrednostni papirji, zlati ali srebrni denar, - inozemski bankovci itd. po pogodbi.

„EDINOST“

se razven že v vseh znanih tobakarnah prodaja tudi v novi tobakarni g. Bruni v ulici S. Martiri št. 12.

HERA PROMETHEUS

DELNIŠKO DRUŠTVO ZA APNENI OGLJIK IN ACETILENSKI PLIN NA DONAJU

Izvršuje napeljave za razsvetljavo s plinom in acetilenskim plinom za zasebnike in mesta v kakoršnjih si bodi številnih plamenov.

Točno delo z jamčenjem za nepomankljiv učinek.

ŠEST ZLATIH KOLAJN

Zlata kolajna Berlin 1898	Zlata kolajna Budapest 1899
99	Schiedam Haag
Vratislava	Monakovo

Izvršenih 2000 napeljav za zasebnike v vseh delih sveta.

Centralne napeljave v delovanju s približno 15000 plamenov.

Čistilni in sušilni sistem glasom privilegija nemškega cesarstva št. 98.762 in 108.244, ki zadošča najstrožjim zahtevam, se je dejanski uporabil z najodličnejšimi uspehi.

Apneni ogljik najprve vrste, ki daje največ plina, se prodaja po ugodnih cenah.

Glavni zastopnik

za Istro, Goriško, Trentinsko, Dalmacijo, Kranjsko, Italijansko, ter angleško Indijo
EDVARD TURECK V TRSTU.

Dr. Rosa Balsam Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo vzbuja slast in odvajja lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč. po pošti 20 nvč. več.

Svarilo! Vsi deli embalaže nosijo zraven stoječo, postavno položeno varstveno znamko.

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hudi.

V pušicah po 35 in 25 nvč., po pošti 6 nvč. več.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“

Praga, Malastran, ogel Spornerejevice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Carl Greinitz Neffen

Na Corsu št. 33. podružnica Trst. Piazza della Legna 2.

Železo in razno železno blago na drobno in na debelo.

Priporočajo svojo dobro sortirano zalogo

predmetov za stavbarstvo

traverze, zaklepe, železo za kovače in fačon, stare železnične šine, držaje in ograje, vodnjake, pumpe, železne cevi in take iz vlitega železa, vse tehnične predmete, popolne naprave kopelji in stranišč

peči in štedilna ognjišča

kuhinjsko, namizno in hišno opravo, železne meble in pred ognjem varne blagajne nagrobne križe in obgrobnje ograje, orodja za vsako obrt.

Gimnazijski konvikt

Benediktinske ustanove pri Sv. Pavlu na Koroškem.

Polletna penzija 280 kron.

Javni višji gimnazij.

Pojasnila daje predstojništvo konvikta. Rok za vsprejemno skušnjo: 17. september.

Slav. občinstvo in sosebno gg. čevljarjem priporočaja svojo s 1. sept. otvoreno bogato zalogo

usnja in čevlarskih potrebščin

z zmernimi cenami.

Spoštovanjem

Ant. Karol Cattai

Ulica Stadion št. 2. Uhod: Ulica Torrente nasproti pivarne „Aurora“.

NOV TRŽAŠKI POGREBNI ZAVOD

Alojzija Mozetiča

Podpisani si usoja javiti p. n. občinstvu, da **ново podjetje tržaško za pogrebe** je pričelo poslovati z 1. septembrom t. l. in ker preskrbljeno z vsemi najnovjšimi pripravami prve vrste, možno mu bode ugoditi vsem zahtevam slav. občinstva po zmernih cenah.

Zavod bode vodil g. **Alojzij Montanelli**, katerega dolgoletne izkušnje v tej stroki jamčijo, da bode vestno spolnjeval svoje dolžnosti proti cenjenim rodbinam, ki ga počaste se svojimi naročbami. Pisarna zavoda nahaja se začasno v ulici Torrente (Ponte della Fabbra) v prodajalnici pogrebni predmetov gospoda Montanelli-ja. Udani

Alojzij Mozetič.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticiptivnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodih in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica Acquedotto 8
Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Krème.

Potočnik Fran ima gostilno v ulici Ireneo št. 2, točji istrsko, dalmatinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivo vsaki čas mrzle jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.

Rehar Peter ulica Riborgo št. 25. Velika zaloga in delavnica vsakovrstnega obuvala po naročbi.

Pekarne in sladličarne.

H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso) filijalka ulica Riborgo 15. ima veliko pekarno in sladličarno. Vedna zaloga vsakovrstnih tort, krokandov, konfetov, raznovrstnih sladlič v kosih in v skatljicah, finih biškotov, različnih likerjev in vin v buteljkah za poroke, birme, krste in druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan večkrat pečen fin in navaden kruh se razpošilja po pogodbi in naročilo franco na dom in trgovcem v razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladličarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Kavarne.

Anton Šorli priporočaja svoji kavarni »Commercio« in »Tedesco« ki sti shajaljši Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Trgovci.

Fran Hitty Ulica Barriera vecchia št. 13 prodajalnica vsakovrstnega manufakturnega blaga in drobnarij. Na zahtevanje se pošiljajo vzorci tudi na deželo.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici del Torro št. 12 priporočaja svojo dobro preskrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Pohišstvo.

Prva slovenska izdelovalnica in zaloga raznovrstnega pohišstva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence. Za množbojone naročbe se toplo priporočaja svojim rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla „svoji k svojim.“ Androj Jug v Trstu ulica S. Lucia 12 (zadej c. kr. deželne sodnije.)

Slovenec priporočaja svojo veliko prodajalnico in izdelovalnico vsakovrstnega pohišstva in popraviljenje istega po cenah ki zadovolje gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporočaja Ivan Cink, ulica S. Daniele št. 2.

Voščene sveče.

J. Kopač svečar v Gorici ulica Sv. Antona št. 7 izdeluje sveče iz pristnega čebelnega voska. Za pristnost jamči s 2000 k. Za obilne naročbe se priporočaja prečastiti duhovščini, cerkvenim oskrbništvom ter slavnemu občinstvu.

V Gorici.

Civilni in vojaški krojač.

C. kr. privilegirani kroji vsakemu koj razumljivi krojiti

Martin Poveraj v Gorici na Travniku št. 241 n. ima izbornu zalogo vsakovrste blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblek, dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono. Vse po najnovjši modi.

Novoporočenci pozor! Velika zaloga vsakovrstnega pohišstva, mebljev, okvirjev, ogledali stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapetacijam, in pohišstvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsakovrstnih naročil v vsjo to stroko spadajočih del Anton Breščak, Gorica, Gosposke ulice št. 14. Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.